

Parlamentul
Republicii Moldova

267-07 nr. 684
24 decembrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație (nr. 481 din 22.12.2023)

Direcția generală juridică a examinat, *în regim de urgență*, proiectul de lege nominalizat în titlu, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, în sensul completării articolului 2 alin. (1) cu pct. 1², 3¹ și 5¹, sub aspectul divizării și respectiv, a reglementării separate a persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului și a participanților la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl, precum și a soțiilor/soților supraviețuitori și a unuia dintre părinții acestora. Totodată, se propune majorarea cuantumului alocației lunare de stat pentru unele categorii de beneficiari prevăzuți de Legea respectivă, începând cu 1 ianuarie 2024.

3. Potrivit Notei informative alăturate proiectului, scopul acestuia constă în sporirea protecției sociale a veteranilor de război din rândul:

- participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova;
- la acțiunile de luptă din Afganistan;
- participanților la cel de-al Doilea Război Mondial.

4. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a

Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

5. Cu referire la impactul economico-financiar, conform Notei informative pentru implementarea prevederilor proiectului de lege, pentru anul 2024 sunt necesare 82,0 mil. lei. În situația de referință, atenționăm asupra necesității respectării prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, a Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art. 131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și a art. 58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, potrivit cărora *proiectul de lege poate fi adoptat doar în condițiile acceptării prealabile de către Guvern*. Concomitent, remarcă că urmare amendamentului nr.BM 02/03-240 din 14.12.2023 la Legea bugetului de stat pentru anul 2024, **Guvernul a susținut majorarea cuantumului alocației lunare de stat cu suma de 250 lei pentru categoriile de beneficiari vizați**. Respectiv, au fost majorate transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat cu 82 000,0 mii lei și corespunzător fiind ajustați, în limita sumei respective, indicatorii principali aprobați de Guvern în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2024.

Astfel, Legea bugetului de stat pentru anul 2024 și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2024 au fost adoptate la 22 decembrie 2023.

6. Suplimentar, menționăm că în vederea respectării art. 21 alin. (1) lit. e) și art. 32 alin.(1) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice și avizării de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare al proiectului actului normativ. În sensul dat, considerăm oportună avizarea proiectului vizat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale (pct. 7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin HG nr. 149/2021) și Casa Națională de Asigurări Sociale (pct. 7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, aprobat prin HG nr. 230/2020).

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. La Art. I, pct.2, ce vizează modificarea articolului 2 alin. (1),

- *pct. 1)*, propune modificarea cuantumului alocației lunare de stat pentru categoria de beneficiari reglementați în norma vizată. În context, întru asigurarea unității terminologice cu Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, precum și cu dispozițiile pct.1¹⁾ și pct.1²⁾ sugerăm modificarea, inclusiv, a cuvintelor ”de gradul I”, ”de gradul II” și ”de gradul III”, prin substituirea acestora cu cuvintele ”*cu dizabilități severe*”, ”*cu dizabilități accentuate*” și ”*cu dizabilități medii*”;

- *pct.1¹⁾* se propune în redacție nouă, astfel că categoriile de beneficiari, anume persoanele cu dizabilități din rîndul militarilor, ofițerilor de informații și securitate, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din

sistemul administrației penitenciare, a căror dizabilitate este cauzată de rănire, în perioada participării la acțiunile de luptă pe teritoriul altor state, în timpul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova se propune a fi reglementate separat la pct.1²). Respectiv, observăm că urmare modificărilor propuse în norma vizată, precum și în norma propusă la pct.1²) nu se regăsește categoria de beneficiari - *persoanele care au devenit invalide la acțiunile de luptă în timp de pace*. În contextul observației menționate, la fel ținând cont de redacția propusă la pct. 3) și pct. 5) ce reglementează acordarea alocației lunare de stat soților supraviețuitori sau unuia dintre părinții participanților *la acțiuni de luptă în timp de pace*, sugerăm reexaminarea normei vizate, întru asigurarea unei corelații între normele menționate, la fel în vederea neadmiterii încălcării dreptului la protecție socială suplimentară a categoriei de beneficiari menționați;

- pct.1²) pentru a fi în acord cu dispozițiile pct.1) și pct.1¹) din lege, propunem introducerea după cuvintele "de rănire" a cuvintelor "contuzionare sau schilodire". În caz contrar, în modul propus, se îngustează sfera cauzelor care au generat încadrarea în grad de dizabilitate a beneficiarilor vizați în norma respectivă, ceea ce va cauza înrăutățirea situației anumitor beneficiari, urmare modificărilor propuse;

- pct. 3) pentru un spor de precizie normativă și corectitudinea reglementării, după cifrele "1250" se va adăuga cuvântul "lei";

- pct.5) fiind propus în redacție nouă, observăm că *nu reglementează dreptul la alocație lunară de stat a unuia dintre părinții militarilor căzuți la datorie sau decedați în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu militar în termen în rândurile Armatei Sovietice sau ale Armatei Naționale*. În context precizăm că, în redacția actuală, norma vizată reglementează acest drept pentru unul dintre părinții:

- 1) participanților la acțiunile de luptă în timp de pace sau la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova căzuți la datorie;
- 2) ai militarilor căzuți la datorie sau decedați în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar în termen în rândurile Armatei Sovietice sau ale Armatei Naționale, sau
- 3) ai participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, decedați .

Pentru considerentele menționate, având în vedere că dreptul la alocație lunară de stat a unuia dintre părinții participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, decedați se propune a fi reglementat la pct.5¹), iar dreptul la alocație lunară de stat a părinților militarilor căzuți la datorie sau decedați în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar în termen în rândurile Armatei Sovietice sau ale Armatei Naționale nu este reglementat în norma propusă, sugerăm reexaminarea normei vizate.

2. La **Art. II**, atenționăm că acesta conține două alineate numerotate cu cifra ”(2)”. Respectiv, **alin. (2)** ce vizează punerea în sarcina Guvernului de a aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile legii, se va corecta ca fiind **alin. (3)**, iar corespunzător se va renumera și alineatul subsecvent.

Referitor la **alin. (3)**, pentru corectitudinea normei, sugerăm ca această să fie reformulată, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu reexaminează, dar duce evidența plății alocațiilor sociale în cuantumul prevăzut de cadrul normativ, prin ajustarea cuantumurilor în situația modificării legale a acestora, fapt ce rezultă din dispozițiile pct. 8 subpct. 15) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 230/2020.

În concluzie, relevăm că la definitivarea proiectului de lege urmează a se ține cont de sugestiile expuse în prezentul aviz.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex: G. Tipa
Tel. 820-244